

Cienījamie Klienti!

Ar šo vēlamies Jūs informēt par iedzīvotāju ienākuma nodokļa piemērošanu ieguldījumu fondu apliecību kapitāla pieaugumam.

Vēlamies uzsvērt, ka SEB banka nesniedz konsultācijas par nodokļu jautājumiem un šim materiālam ir tikai informatīvs raksturs.

Kapitāla pieauguma nodokļa aprēķināšanas un samaksas kārtība

Sākot ar 2010.gada 1. janvāri spēkā stājās likuma „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli” (IIN) jaunā redakcija. Tā paredz nodokļa piemērošanu kapitāla pieaugumam tādiem ieguldījumu produktiem kā akcijas un ieguldījumu fondu apliecības, kuri līdz 2010.gada 1.janvārim netika aplikti ar iedzīvotāju ienākuma nodokli. Sākot ar 2010. gada 1. janvāri nodokļu likme kapitāla pieaugumam ir noteikta 15% apmērā no gūtajiem ienākumiem.

Balstoties uz likumu „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli” un MK noteikumiem Nr.1660 „Noteikumi par iedzīvotāju deklarāciju par ienākumu no kapitāla un tās aizpildīšanas kārtību”, par nodokļa maksājamās summas aprēķināšanu no kapitāla pieauguma un nodokļa samaksu ir atbildīga pati fiziskā persona, kura saņem tāda veida ienākumus.

Deklarācijas iesniegšana

Ikvienam, kas gūst ienākumus no kapitāla pieauguma reizi ceturksnī (ja gūtā peļņa ir no 100,01 līdz 500 LVL), reizi mēnesī (ja gūtā peļņa ir virs 500 LVL) vai līdz nākamā taksācijas gada 15. janvārim (ja gūtā peļņa ir mazāka par 100 LVL) ir jādeklarē gūtais ienākums VID. Aprēķināto nodokli jāiemaksā budžetā 15 dienu laikā no deklarācijas iesniegšanas dienas.

Kapitāla pieauguma nodokļa aprēķināšana

Lai aprēķinātu nodokli no kapitāla pieauguma, piemēram, ieguldījumu fondiem, ir jālieto šāda formula:

Nodoklis no kapitāla pieauguma =

(Finanšu instrumenta pārdošanas vērtība – (Iegādes vērtība + ar iegādi un turēšanu saistītās izmaksas)) x 0,15

Pastāv vairākas metodes, kā var aprēķināt iegādes vērtību pārdotajām kapitāla daļām. Šobrīd nedz likumā „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli”, nedz arī MK noteikumos nav minēts, kādu metodi ir jāpielieto, lai aprēķinātu fondu iegādes vērtību. Balstoties uz Starptautisko Grāmatvedības Standartu (SGS) Nr.2 „Krājumi”, krājumu novērtēšanai (fiziskas personas gadījumā fondu

apliecības mēs varētu pielīdzināt pie sava veida uzkrājumiem) var izmantot vienu no divām metodēm:

- **FIFO metode** (First-in First-out, jeb pirmais-iekšā pirmais-ārā), pamatojas uz pieņēmumu, ka vispirms tiek izlietoti un norakstīti krājumi atbilstīgi pirmās iepirktais partijas cenai, tad - otrās iepirktais partijas cenai utt., kamēr izlietoti visi krājumi, bet faktiskā krājumu izlietošanas secība netiek ņemta vērā (MK noteikumi Nr.339 "Noteikumi par uzņēmumu grāmatvedības kārtošanu un organizāciju").
- **Vidējās svērtās cenas metode** – paredz, ka visas iegādes tiek proporcionāli izlīdzinātas, to var redzēt šajā formulā:

$$\text{Vidējā svērtā cena} = (\text{Daudzums}(1) \times \text{Cena (1)} + \text{Daudzums}(2) \times \text{Cena (2)}) / \text{Kopējais daudzums}$$

Svarīgi ir atcerēties, ka SGS Nr.2 paredz arī to, ka vienu reizi pielietojot vienu no divām metodēm, turpmāk nodokļa aprēķināšanai nākotnē būs jālieto arī tāda pati metode līdzīgiem darījumiem. Protams, ja MK noteikumos vai citos normatīvajos aktos nav noteikts savādāk.

Pārejas noteikumi

Likuma „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli” pārejas noteikumu 50. punkts paredz, ja tiek realizētas līdz 2009.gada 31.decembrim iegādātas ieguldījumu fondu apliecības, kapitāla pieaugumu no ieguldījumu fondu apliecībām aprēķina pēc šādas formulas:

Nodoklis no kapitāla pieauguma =

[(Finanšu instrumenta pārdošanas vērtība – (Iegādes vērtība+ Saistītās izmaksas)) / Ieguldījumu fonda turēšanas laika mēnešu skaits] x mēnešu skaitu no 2010.gada 1.janvāra līdz pārdošanas mēnesim ieskaitot) x 0,15

Piemēri

1.piemērs „Latu rezerves fonds”

Jūs esat veicis vairākus darījumus ar Latu rezerves fonda apliecībām 2010.gada ietvaros. Nodoklis tiek aprēķināts starpībai starp iegādes un pārdošanas cenām, nosakot fonda apliecību vērtības pieaugumu.

Datums	Darījuma Veids	Apliecību skaits	Cena (LVL)	Kopsumma (LVL)
04.01.2010	Pirkšana	500.0415	1.3765	688.31
10.01.2010	Pirkšana	601.2386	1.3881	834.58

15.02.2010	Pirkšana	203.4675	1.3965	284.14
16.03.2010	Pirkšana	100.1123	1.4029	140.45
	legāde kopā	1404.8599	1.386242382 (vidēja svērtā cena)	1947.48
Daļēja apliecību pārdošana				
16.04.2010	Pārdošana	1303.1235	1.421	1851.74
Tiek realizētas visas apliecības				
16.04.2010	Pārdošana	1404.8599	1.421	1996.31

1.1. Kapitāla pieauguma nodokļa aprēķins pēc FIFO metodes, pārdodot daļu no kopējā apliecību skaita

$$(1851.74 - (500.0415 * 1.3765 + 601.2386 * 1.3881 + 201.8434 * 1.3965)) * 15\% = 7.05 \text{ LVL}$$

(Pārdošanas vērtība - (Pirmās iegādes apliecību skaits * Cena + Nākošās apliecību iegādes skaits * Cena + ... kopēja apliecību skaitam jāsakrīt ar pārdodamo apliecību skaitu)) * Nodokļa likme = Nodoklis, kas jāmaksā valstij)

1.2. Nodokļa aprēķins pēc Vidējās svērtās cenu metodes, pārdodot daļu no kopējā apliecību skaita

$$(1851.74 - 1947.48 / 1404.8599 * 1303.1235) * 15\% = 6.79 \text{ LVL}$$

(Pārdošanas vērtība - Iegādes kopsumma / Kopējais apliecību skaits * Pārdodamo apliecību skaits) * Nodokļa likme = Nodoklis, kas jāmaksā valstij

1.3. Kapitāla pieauguma nodoklis, realizējot visas apliecības (FIFO un Vidējā svērtā cenu metode)

$$(1996.31 - 1947.48) * 15\% = 7.32 \text{ LVL}$$

(Pārdošanas vērtība - Iegādes kopsumma) * Nodokļa likme = Nodoklis, kas jāmaksā valstij

2.piemērs „SEB fondī”

Jūs esat veicis viena konkrēta SEB fonda apliecību pirkšanu pēc 2010.gada 1.janvāra. Nodoklis tiek aprēķināts starpībai starp iegādes un pārdošanas cenām, nodoklis tiek piemērots apliecību vērtības pieauguma gadījumā. Pie SEB fondu iegādes cenas tiek pieskaitīti arī fonda iegādes izdevumu jeb pirkšanas komisija.

Datums	Darījuma Veids	Apliecību skaits	Cena (LVL)	Kopsumma bez komisijas (LVL)	Fonda pirkšanas komisija 1% (LVL)	Kopsumma ar komisiju (LVL)
04.01.2010	Pirkšana	500.0415	10.12568	5063.26	50.63	5113.89
10.01.2010	Pirkšana	601.2386	9.00245	5412.62	54.13	5466.75
15.02.2010	Pirkšana	203.4675	7.65789	1558.13	15.58	1573.71

16.03.2010	Pirkšana	100.1123	11.32548	1133.82	11.34	1145.16
legāde kopā		1404.8599	9.466787797 (vidējā svērtā cena)	-	131.68	13299.51
Daļēja apliecību pārdošana						
16.04.2010	Pārdošana	1303.1235	10.54987	-	-	13747.78
Tiek realizētas visas apliecības						
16.04.2010	Pārdošana	1404.8599	10.54987	-	-	14821.09

2.1. Kapitāla pieauguma nodokļa aprēķins pēc FIFO metodes, pārdodot daļu no kopējā apliecību skaita

$$(13747.78 - (500.0415 * 10.12568 + 601.2386 * 9.00245 + 201.8434 * 7.65789)) \left\{ \begin{array}{l} 131.68 / 1404.8599 * 1303.1235 \\ \text{Attiecināmie attaisnotie izdevumi} \end{array} \right\} * 15\% = 240.61 \text{ LVL}$$

(Pārdošanas vērtība – (Apliecību skaits* Cena + Apliecību skaits* Cena +... apliecību skaitam jāsakrīt ar pārdodamo apliecību skaitu) – Pirkšanas komisija kopā / Kopējais apliecību skaits * Pārdodamo apliecību skaits) * Nodokļa likme = Nodoklis, kas jāmaksā valstij

2.2. Nodokļa aprēķins pēc Vidējās svērtās cenu metodes, pārdodot daļu no kopējā apliecību skaita

$$(13747.78 - 13299.51 / 1404.8599 * 1303.1235) * 15\% = 211.71 \text{ LVL}$$

(Pārdošanas vērtība - Iegādes kopsūmma / Kopējais apliecību skaits * Pārdodamo apliecību skaits) * Nodokļa likme = Nodoklis, kas jāmaksā valstij

2.3. Kapitāla pieauguma nodoklis, realizējot visas apliecības

$$(14821.09 - 13299.51) * 15\% = 228.24 \text{ LVL}$$

(Pārdošanas vērtība – Iegādes kopsūmma) * Nodokļa likme = Maksājamais nodoklis

3.piemērs „Latu rezerves fonda aprēķins, piemērojot pārejas noteikumus”

Jūs 2009.gadā esat veicis vairākus Latu rezerves fonda apliecību pirkšanas darījumus, bet pārdošana notiek 2010.gada 10.aprīlī, līdz ar to saskaņā ar likums „Par Iedzīvotāju ienākumu nodokli” var piemērot pārejas noteikumu 50. punktu (piemērojams tikai fondu pārdošanas darījumiem, kas tika iegādāti līdz 2009.12.31 un pārdoti pēc 2010.01.01).

Datums	Darījuma Veids	Apliecību skaits	Cena (LVL)	Kopsumma (LVL)
10.09.2009	Pirkšana	500.0415	1.3765	688.31
10.10.2009	Pirkšana	601.2386	1.3881	834.58
10.11.2009	Pirkšana	203.4675	1.3965	284.14
10.12.2009	Pirkšana	100.1123	1.4029	140.45
	legāde kopā	1404.8599	1.386242382	1947.48

			(vidēja svērtā cena)	
Tiek realizētas visas apliecības				
10.04.2010	Pārdošana	1404.8599	1.421	1996.31

3.1. Kapitāla pieauguma nodoklis, realizējot visas apliecības (FIFO un Vidējā svērtā cenu metode, piemērojot pārejas noteikumus)

$$((500,0415 * 1,421 - 500,0415 * 1,3765) / 7 \text{ mēn.} * 4 \text{ mēn.} + (601,2386 * 1,421 - 601,2386 * 1,3881) / 6 \text{ mēn.} * 4 \text{ mēn.} + (203,4675 * 1,421 - 203,4675 * 1,3965) / 5 \text{ mēn.} * 4 \text{ mēn.} + (100,1123 * 1,421 - 100,1123 * 1,4029) / 4 \text{ mēn.} * 4 \text{ mēn.}) * 0,15 = 4,76 \text{ LVL}$$

((Apliecību skaits pirkšanas darījumā Nr.1. * Apliecību pārdošanas cena - Apliecību skaits pirkšanas darījumā Nr.1. * Apliecību pirkšanas cena Nr.1.) / Apliecību turēšanas laiks mēnešos * mēnešu skaits no 2010.gada 1.janvāra līdz pārdošanas mēnesim ieskaitot + (Pirkšanas darījums Nr.2.) + (Pirkšanas darījums Nr.3.) + (Pirkšanas darījums Nr.4)) * Nodokļa likme = Nodoklis, kas jāmaksā valstij

Lūgums ņemt vērā, ka šis aprēķins var mainīties atkarībā no mēnešu uzskaites metodikas, kas šobrīd izdotajos dokumentos nav noteikta.

Secinājumi

1. Likumā „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli” un to pavadošajos dokumentos nav paskaidrots, kuru no aprēķina metodikām būtu jāpiemēro. Paredzams, ka šāda metodika tiks izstrādāta līdz šā gada 30.jūnijam. Tādējādi, varam pieņemt, ka līdz šo precizējošo noteikumu izstrādei būtu jāpiemēro vispārpieņemtā prakse un Jūsu paša ziņā paliek konkrētās metodikas izvēle.
2. FIFO metodes izmantošana ir sarežģītāka nekā vidējās svērtās cenas metode.

Šo paziņojumu ir sagatavojusi AS "SEB banka". Vēlamies uzsvērt, ka AS "SEB banka" nesniedz konsultācijas par nodokļu jautājumiem un šim materiālam ir tikai informatīvs raksturs. Lai gan informācija ir balstīta uz avotiem, kuri tiek uzskatīti par ticamiem, AS "SEB banka" neuzņemas atbildību par neprecizitātēm vai kļūdām, vai jebkādiem zaudējumiem, kas radušies no paļaušanās uz šo informāciju. Lūdzu, ievērojiet, ka materiālā sniegtā informācija par nodokļiem ir balstīta uz šobrīd piemērojamiem likumiem, taču nodokļu likumi laika gaitā var mainīties. Nodokļu likumu izmaiņu rezultāts būs atšķirīgs katrā individuālā gadījumā. Minētie skaidrojumi ir sniegti balstoties uz 01.12.2009. Saeimā pieņemtajiem grozījumiem likumā „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli”, kurus Valsts prezidents ir izsludinājis 21.12.2009. Ja ieguldījumu fondi vai Jūs personīgi veicat ieguldījumu ārvalstu valūtās izteiktos finanšu instrumentos, ievērojiet, ka valūtas maiņas kursu izmaiņas var ietekmēt rezultātu un/vai aprēķināmā nodokļa apmēru.

Jūs pats uzņematies atbildību par lēmumu veikt ieguldījumu un Jums vienmēr pirms tā veikšanas vajadzētu iegūt papildus informāciju. Par nodokļa piemērošanu katrā konkrētā gadījumā iesakām vērsties pie sava nodokļu konsultanta. Sīkāku informāciju par Iedzīvotāju ienākuma nodokļa aprēķināšanas kārtību par ienākumiem no kapitāla pieauguma, Jūs varat iegūt Valsts ieņēmumu dienestā.

Ar likuma „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli” aktuālo redakciju, kas ir spēkā no 2010. gada 1. janvāra, Jūs varat iepazīties www.likumi.lv

Deklarācija par ienākumu no kapitāla DK

1. Vārds, Uzvārds

Jānis Ozols

2. Personas kods

1 2 3 0 7 6 - 1 2 3 4 5

3. Ienākumu gūšanas periods par

2 0 1 0 gada   mēnesi vai

1.ceturksni 2.ceturksni 3.ceturksni 4.ceturksni

I. Ienākumi no kapitāla pieauguma

¹ Norādiet ienākuma veidu, lietojot šādus kodus: **N** – ienākums no nekustamā īpašuma atsavināšanas, **A** – ienākums no darījuma ar akcijām vai kapitāla daļām, **C** – ienākums no darījuma ar cita veida kapitāla aktīviem, **J** – ienākums no jaukta veida darījumi ar kapitāla aktīviem, **M** - ienākums no akciju vai kapitāla daļu maiņas, rokasnaudas gadījumā darījuma kodam pievieno kodu - **R**.

Ienākuma gūšanas diena	Ienākuma veids ¹	Ieņēmumi no kapitāla aktīva atsavināšanas	Saņemtā ieņēmumu daļa*	Izdevumi, kas saistīti ar kapitāla aktīva iegādi	Attiecināmā izdevumu daļa* (4/3x5)	Apliekamais ienākums no kapitāla aktīvu atsavināšanas (3. – 5., vai 4 – 6)	Nodokļa likme 15%	Aprēķinātais iedzīvotāju ienākuma nodoklis
1	2	3	4	5	6	7	8	9 (7. X 15%)
16.04.2010	C	1996.31	-	1947.48	-	(1996.31-1947.48)= 48.83	15%	7.32
Kopā		1996.31	-	1947.48	-	48.83	-	7.32

* - aizpilda, ja ieņēmumi no kapitāla aktīva tiek saņemti vairākos taksācijas periodos

Veidlapas DK iesniegšanas Valsts ieņēmumu dienestā datums:

1 5 0 6 2 0 1 0

Diena Mēnesis Gads

Apstiprinu, ka pielikumā sniegtā informācija ir pilnīga un pareiza

(nodokļa maksātāja paraksts un tā atšifrējums)

Deklarācija par ienākumu no kapitāla DK

1. Vārds, Uzvārds

Jānis Ozols

2. Personas kods

1 | 2 | 3 | 0 | 7 | 6 | - | 1 | 2 | 3 | 4 | 5

3. Ienākumu gūšanas periods par

2 | 0 | 1 | 0 gada   mēnesi vai

1.ceturksni 2.ceturksni 3.ceturksni 4.ceturksni

I. Ienākumi no kapitāla pieauguma

¹ Norādiet ienākuma veidu, lietojot šādus kodus: **N** – ienākums no nekustamā īpašuma atsavināšanas, **A** – ienākums no darījuma ar akcijām vai kapitāla daļām, **C** – ienākums no darījuma ar cita veida kapitāla aktīviem, **J** – ienākums no jaukta veida darījumi ar kapitāla aktīviem, **M** - ienākums no akciju vai kapitāla daļu maiņas, rokasnaudas gadījumā darījuma kodam pievieno kodu - **R**.

Ienākuma gūšanas diena	Ienākuma veids ¹	Ieņēmumi no kapitāla aktīva atsavināšanas	Saņemtā ieņēmumu daļa*	Izdevumi, kas saistīti ar kapitāla aktīva iegādi	Attiecināmā izdevumu daļa* (4/3x5)	Apliekamais ienākums no kapitāla aktīvu atsavināšanas (3. – 5., vai 4 – 6)	Nodokļa likme 15%	Aprēķinātais iedzīvotāju ienākuma nodoklis
1	2	3	4	5	6	7	8	9 (7. X 15%)
16.04.2010	C	14821.09	-	13299.51	-	(14821.09-13299.51)= 1521.58	15%	228.24
Kopā		14821.09	-	13299.51	-	1521.58	-	228.24

* - aizpilda, ja ieņēmumi no kapitāla aktīva tiek saņemti vairākos taksācijas periodos

Veidlapas DK iesniegšanas Valsts ieņēmumu dienestā datums:

1 | 5 | 0 | 6 | 2 | 0 | 1 | 0

Diena Mēnesis Gads

Apstiprinu, ka pielikumā sniegtā informācija ir pilnīga un pareiza

(nodokļa maksātāja paraksts un tā atšifrējums)